

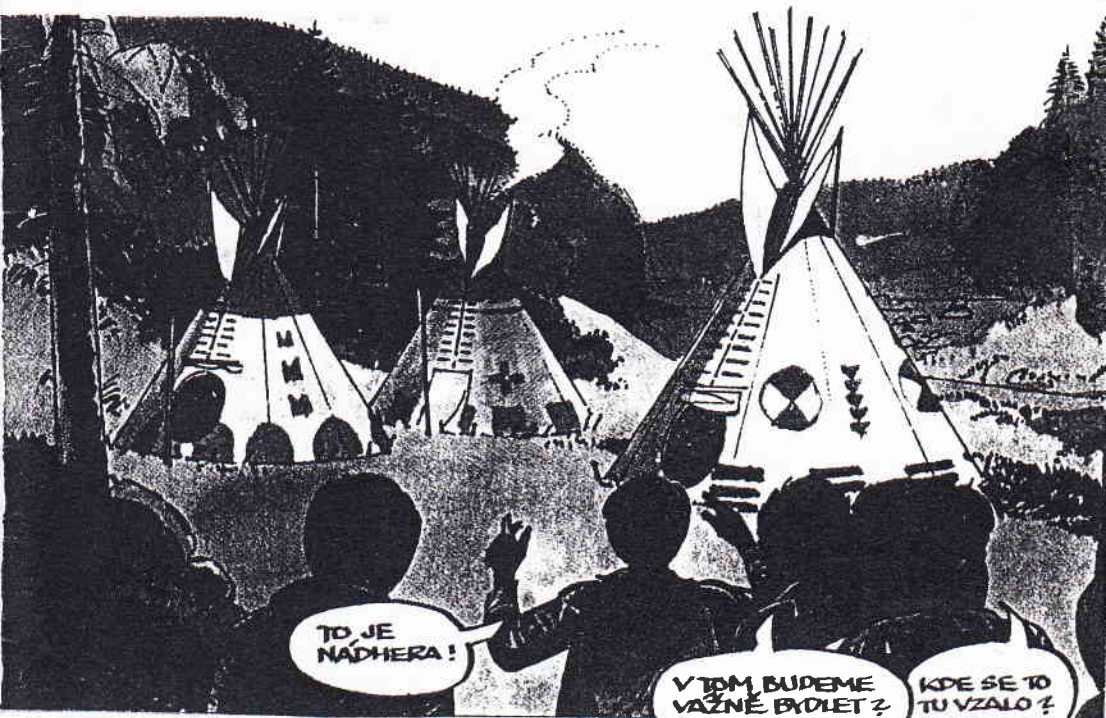
ČERNÁ NOHA 7

1997

DO ČESKÉHO RAJE

PĚŠKY !

TÁBOR

Letošní tábor zahájíme týdenním putováním v Českém ráji, kde lehce pomůžeme zdejšímu ochránářům. Po putáku se vrátíme na naše tábořiště ve Smrčinách u Brťoví.

KUFRY se budou odevzdávat ve čtvrtek 26. 6. od 17⁰⁰ do 17³⁰.

K věcem na tábor si přibalte 2 kómpoty, 2 marmelády a jednu starší utěrku na nádobí. Sekerku a kleště odevzdávejte zvlášť. Kufry mějte zabalené do igelitu.

Na tábor odjíždíme v neděli 6. 7. 1997. Sraz je v 9⁴⁵ na nádraží v Kr. Poli. Na sraz přineste potvrzení o bezinfekčnosti /ne starší 3 dnů/, zdravotní průkaz, průkazku pojišťovny a spojení na rodiče po dobu trvání tábora.

PENÍZE za tábor předejte s kufry, nejpozději pak na srazu.

Na puták si vezte věci dle pokynů na str. 3 a jídlo do pondělního oběda.

Z tábora se vracíme v neděli 27. 7. 1997 v 17⁰⁰ na nádraží v Kr. Poli. Vydávání kufrů bude upřesněno později.

P.S.

tož zatím vše

A handwritten signature or set of initials, possibly 'JH', written in dark ink.

obr. tj. znak organizace ve které je náš oddíl

„Asociace turistických oddílů mládeže“

CO s SEBOU NA PUŤÁK ??

O tom co vše s sebou vzít, jsme psali už vloni, ale myslím, že nevádí, když si to zopakujeme.

LETNÍ KROJ /tj. krojovka, kraťase, pevná obuv/, SPACÁK, VĚCI NA SPANÍ /!ledviňák!/, KARIMATKA, TEPLÁ REZERVA /svetr či bunda/, DLOUHÉ KALHOTY, TRIČKO, TENISKY, PLAVKY, POKRÝVKA HLAVY, OPALOVACÍ KRÉM, MALÝ RUČNÍK /stačí šátek/, PONOŽKY /dle úvahy/, TOALETNÍ POTŘEBY, PLÁŠTĚNKA, NUŽ, LÁHEV / min 1,5 l/, UZLÁK, KPZ, TRHÁK, PSACÍ POTŘEBY, LŽÍCE, OSOBNÍ LÉKÁRNIČKA /tj. náplast s polštářkem i bezpolšt., dezinfekci - septonex či jodizol, obvaz, obinadlo, 1 x carbocit/, 5 MÍČKU, OSOBNÍ LÉKY.

DÁLE DOPORUČUJEME : sluneční brýle, ke svetry lehkou bundu /větrovku/, baterku.

MĚJTE libovolný průkaz kde je vaše fotka a datum narození či RČ - pro různé slevy.

! VŠECHNY SVÉ VĚCI, HLAVNĚ SPACÁK MĚJTE

! DOBŘE ZEBALENY DO IGELITU ! ! ! ! !

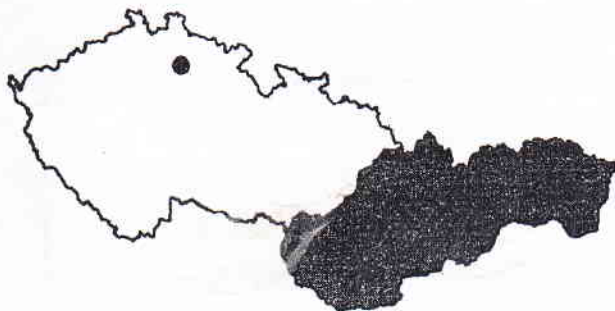
Pamatujte, že : "...člověk nutně potřebuje k životu jen málo věcí...všechno ponesete na vlastním hřbetě..."

ČESKÝ RÁJ

chráněná krajinná oblast

rozloha: 132 km²
vyhlášena v roce: 1955
adresa správy CHKO:
Dvořákova 294
511 01 Turnov

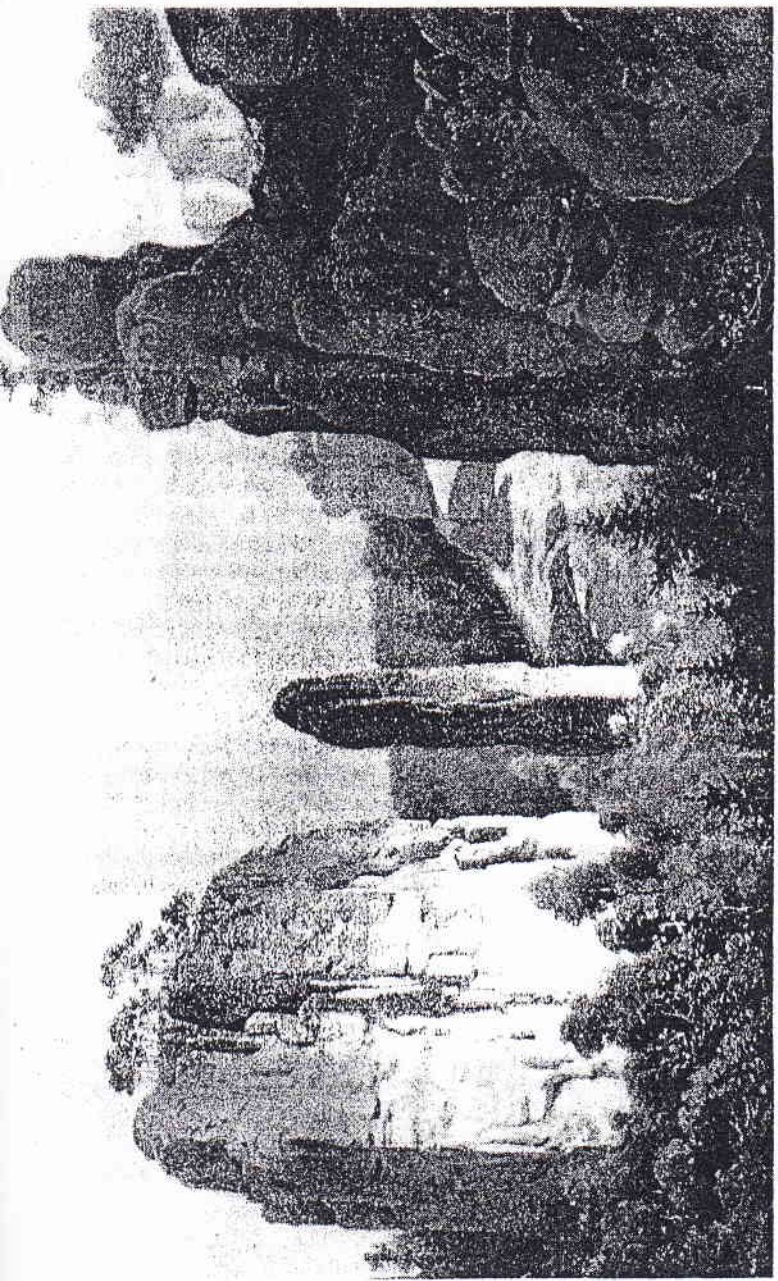

Kraj trempů a hasivek

Il boemo paradiso - tak byla nadepsána předválečná propagační skládačka, kterou jsem jako kluk našel zapadlou v tatínkově knihovně. Byla psána italsky a pochopil jsem jenom to, že zve italské turisty do Českého ráje. Byla tam ale také spousta nádherných obrázků, tehdy ještě jen černobílých. Kam mohou jet Italové, tam se musím podívat i já, myslel jsem si. A jel jsem. Stačil jsem to ještě poměrně dlouho před tím než se ten veleznámý kout Čech stal chráněnou krajinnou oblastí. A tou se stal již před více než čtyřiceti roky, je to nejstarší československé chráněné velkoplošné území. Království pískovcových skal a lesů. Tehdy se mně ještě zdály nezbadatelné, hluboké, bloudil jsem.

Od té doby jsem tam byl snad stokrát, ale trvalo mně několik desetiletí než jsem doopravdy přišel na chuť chudým písčitém lesům - v mládí jsem dával přednost spíš vysokým horám a travnatým horským pláním. Do té doby než jsem si uvědomil, že Československo je v Evropě králem pískovcových skalních měst, nikde jinde jich není tolik a tak krásných. A Český ráj je z nich ne sice nejdivočejší a největší, ale nejznámější, nejklašičtější. Turisté a horolezci si ten ráj rozčlenili na Hruboskalské, Prachovské, Dračí, Suché, Besedické, Betlémské, Klokočské skály a stěny, Přihrazy, Krtolu, Drábské světničky, Kalich, Drábovnu, Panteon - na další malé skalní světy. Není to opuštěný kraj, lidé jej obývají od pradávna, snad desetitisíce let. V turnovském muzeu jsou sekeromlaty, pazourky, nádoby, kosti těch dávných obyvatel Českého ráje. Kvádrové pískovce, které vznikly zpevněním říčních a mořských usazenin, byly proraženy mnohem později - před pouhými několika desítkami milionů let - třetihorními vyvřelinami, většinou čedičem. Tak vznikly Trosky, Vyskeř, Mužský, Kozákov. Na Kozákově a pod ním jsou nejznámější česká naleziště drahokamů. Ametystů, jaspisů, achátů, chalcedonů, kameolů a také araukaritů, zkamenělých dřev. Můžeš po polích a lomech a sbírat a sbírat. Na staré Aretinově mapě Čech z roku 1618 je v místech, kde se dnes rozkládá Český ráj, nakreslen pasáček, který kamenem hází po krávi. Pod pasáčkem se pak vine latinský nápis: "*Lapis pretiosior vaccae*", což znamená, že "kámen", kterým hoch zahání dobytče je "cennější krávy".

Ze starých dob zůstaly v Českém ráji i hrady a hrádky, zámky a zámečky. Na jednom z nich, na Hrubé Skále, bojoval filmový princ Bajaja se zbabělými nápadníky krásné

Skalní město v Českém ráji

princezny. Zkus se podívat z hradeb dolů, zatají se ti dech, padouchům asi nebylo dobře, když padali z té ukrutné skalní výše.

Pokud navštívíš Český ráj za slunné letní neděle, nebudeš v tom kraji asi sám. Po písčitéch cestách se šourají průvody lidí a zevlují na horolezce, kteří přímo nad nimi visí na posledních člancích prstů v neskutečně hladkých a převislých skalních stěnách. Občas spadnou, zahoupají se v laně - Český ráj je kolébkou českého horolezectví, téměř všichni tady začínali. Na Kapelnku, Taktovce, Kobyle, na stovkách dalších skal. Zkus proto projít údolí Českého ráje raději ve všední jarní den nebo, nejlíp, za mlhavého podzimního dne. Tehdy budou stromy barevné a lidé daleko. Občas v odlehklých údolíčkách narazíš na skalní převisy, pod kterými -dnes již jen tajně- přespávají trempové. Noclehují tajně jako lišky. Ve skalních voštinách mají uložen hrnek, lžici, sirky, sůl. Větrné hvězdné obydlí, které nikdo nevykrade. Je dobré učit se skromnosti a prostotě, obojí se ti bude v životě ještě hodit. Trempové mě kdysi, před padesáti lety, v Českém ráji poučili i dobře poradili. Napřed mně dali napít obzvláště silného čaje. Byl dobrý a sladký. Až později se ukázalo, že vodu na čaj nabrali z nedalekého kalíšče černé zvěře, jediné vody široko daleko. Z tmavé, husté, rozšlapané louže. A tak jsem si tehdy poprvé musel říci větu, která mně i později -v nejrůznější podobě- často pomáhala: "Ne, to není prasečí kalíšče, ale Topasové jezírko uprostřed divokých lesů a topas - vzácný čirý drahokam!" Říká se tomu autosugesce a pomáhá to, přežil jsem trempský čaj ve zdraví. Převisy měli trempové vystlané kapradinou hasivkou orličí. Igelit ani karimatky ještě nebyly vynalezeny a hasivky rostlo všude spousty. Nejstarší tremp mně prozradil (dával asi ve škole při rostlinopisu pozor), že hasivka se tak jmenuje proto, že nehoří a orličí proto, že při přeflznutí stonku se na řezu objeví obrys dvouhlavé rakouské orlice. To se mi tehdy velice zalíbilo a zbytek dne jsem ztrávil řezáním kapradí. Také říkal, že kdo spí v hasivkách, nechytne blechy a kdo už je má, od toho v hasivkách odsákají. Toho večera jsem se v Českém ráji hodně poučil.

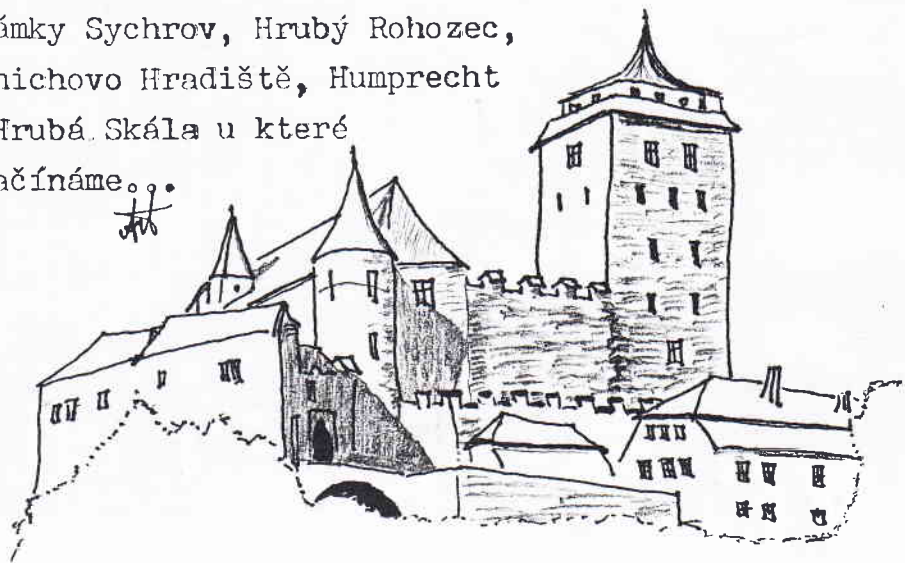
Ráno mně trempové poradili, abych se šel podívat "do žehrovskejch lesů", největšího lesa Českého ráje. Ten název na mě působil strašidelně. Jako by mi tam měli loupežníci vykoustat žebra. Ale šel jsem. Les byl dlouhý a hustý a nad potokem Žehrovkou létali s hlasitým hvízdáním ledňáčekové. Došel jsem lesy až na západní konec Českého ráje, ke starému rybníku Žabakoru. Křičelo nad ním tisíce chechtavých racků, právě vyváděli mláďata. Dobře mně tehdy trempové poradili.

Žabakor není jediným rybníkem Českého ráje. Uprostřed skal a ráje leží Věžák, nad ním Krčák a Vidlák. A další. Pískovcové skály malebně vyrůstají přímo z vod Věžáku jako na Dalekém západě. Ale dávné doby minuly i tady, sokoli již na Suchých skalách nehřzdí. Vlastní chráněná krajinná oblast Český ráj je rozlohou velice malá, menší než si pro své krásy zaslouží. Nepatří do ní vlastně již ani Suché ani Prachovské skály a další pozoruhodnosti tohoto skalního ráje. Již několik let se proslýchá, že zákonem chráněná oblast má být v budoucnu rozšířena daleko k severu a severovýchodu až za Jizeru, Kozákov, do údolí řeky Kamenice. A také tady dnes již nelze trhat hasivky, rozšlapávat písčité stráně, pálit ohně a spát pod převisy. Ale to by ti nemělo vadit, to bys měl jen schvalovat. Kapelník dosud stojí, z pramene pana Kofenského teče voda, Žehrovka ještě vine loupežnickými lesy a ledňáček je dosud tím nejkrásnějším a nejpěstřejším ptákem na zeměkouli!

M. NEVRLY

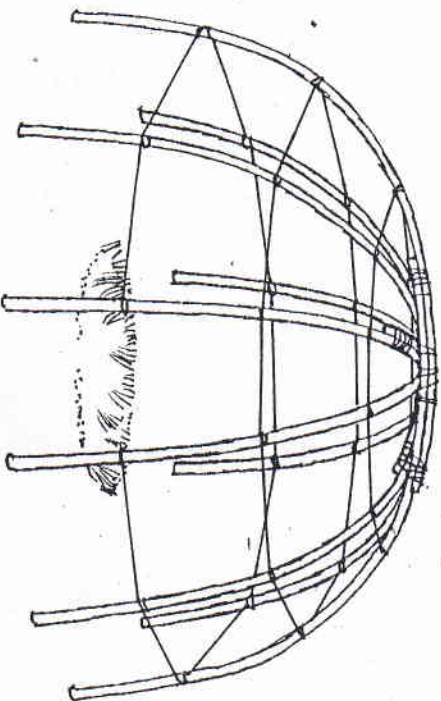
SKALNÍ HRADY ČESKÉHO RÁJE

V království pískovcových skal a lesů Českého ráje, je ukryto velké množství skalních hradů a hrádků. Při našem putování mnohé z nich navštívíme, je tedy čas vám je alespoň vyjmenovat. KOST - zachovalý hrad, který měl svou vojenskou hodnotu ještě v r. 1866. TROSKY - tvořící dominantu Českého ráje. VALEČOV - je patrně naším nejkomplicovanějším a nejrozsáhlejším skalním hradem. VALDŠTEJN, s četnými romantickými úpravami. FRÝDŠTEJN na konci dlouhého strmého pískovcového hřebene. DRÁBSKÉ SVĚTNIČKY představující typický skalní hrad s 30 vytesanými světničkami. VRANOV opět největší a patrně i nejkomplicovanější skalní hrad u nás. ZÁSADKA, ZVÍŘETICE, NÁVAROV a zámky Sychrov, Hrubý Rohozec, Mnichovo Hradiště, Humprecht a Hrubá Skála u které začínáme...

INDIÁNSKÁ SAUNA

BYLA SOUČÁSTÍ KAŽDÉHO INDIÁNSKÉHO TÁBORA. VE STROJENÍ S OBŘADY FOKTIVOVALA DOKONALOU OČISTU TĚLA I INDIÁNSKOU DŮŠE. TUTO „POTNÍ CHY-ŠI“ STAVÍME ČO NEJBLIŽE TŮNĚ, PŘEKRADCE. KOLÍKEM DĚLANE DÍSKY, DO NICHZ SE ZASADÍ PRUTY:

KOSTRU ROZKRYJEME VŠÍM, ČO MÁME K DISPOZICI: VĚSTROU ČEJTY NA NICH DĚKÝ A SPACÁK. V FOKK-TE SAUNĚ JE UPLNĚ TMA. FODIAHU ODIZOLUJEME OD ZEMĚ NÍZKAMI SEDÁČKAMI NEBO KOLDOŽENÍ. NA OHNI VEDLE SAUNY ROZDĚLÁME DO RUDA, ASI DVACET KAMENŮ DWACÁT VĚŠÍCH, NEŽ PĚST, ČOŽ TRVÁ ASPON HODINU. DŘEVĚNNÍMI VÍDKAMI PAK NANOŠÍME KAMENY DO JANKY UPROSTŘED SAUNY. DOWNITĚ SE VEJDE NAJEDNOU ASI OSM

ÚČASTNÍKŮ. INDIÁNI ZAHALOVALI ZVĚŠTÍNÍMI OBŘADY. VEHÁZÍ SE MALEJO, VŠICHNI OBCHÁZEJÍ JANKU RO SMĚRU HODINOVÝCH RUČÍZEK. ROMOC-NÍK VENKU SAUNU DOKONALE UTEŠNÍ. PO CHVÍLI ŽEKÁNÍ V NĚPRAVĚNÝ KOTLÍK S VODOU, NAŽE-NAČENÍK PŘÍPRAVENÝ KOTLÍK S VODOU, NAŽE-RE VODU DO ÚST A CHYSTNĚ JI 4X NA ŽHAVÉ KAMENY. CHYŠE SE OKAMŽITĚ, NAPLNÍ ŽHOUNČÍ PAROU. NAČENÍK PŮSÍLÁ KOTLIK S FTRNOU VODOU DOKOLA A Z DRUHÉHO KOTLIKU V PĚRADĚ ROMBERI POLEVÁ DUTÍM BIZONÍM ROHEM VODU NA KÁME-NY. ŽAR ZACÍNÁ BÝT NEJÚNASNĚ. KAŽDĚ ZVĚŠENÍ TĚPLOU DOKONÁZEJÍ ÚČASTNÍKŮ DWACETSKÝM „HO: PILAMAVA! (ANO, DĚKUI!)

V KOTLÍČKŮCH S VODOU JSOU VONNÉ BYL-INY, KTERÉ JE MOŽNĚ PŘIDAT NA KAMENY. RO DAL-SICH NĚKOLIKA MINUTKŮ, KOL SE UMNĚ UŽ NEDÁ VDRŽET, NAZDMÍME FOMOCNÍK DWĚDE-MYNÍ SE MŮŽEME OSVĚŽIT ČERVNÝM VZDUCHEM A POKRÁŽOVAT, NEBO SE SMOČIT VE VODĚ.

